

Sygn. akt XXV C 1487/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 maja 2023 roku

Sąd Okręgowy w Warszawie XXV Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Krystyna Stawecka

Protokolant: sekretarz sądowy Monika Wrona

po rozpoznaniu w dniu 10 maja 2023 roku w Warszawie,

na rozprawie zdalnej

sprawy z powództwa **Stowarzyszenia (...)**

**przeciwko (...)B.V. z siedzibą w H. w H. prowadzącej działalność za pośrednictwem (...) B.V. (...)
Oddział w Polsce z siedzibą w W.**

o zapłatę;

1. Zasadza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 576.517,03

(pięćset siedemdziesiąt sześć tysięcy pięćset siedemnaście i 03/100)

złotych z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 16 kwietnia 2012 r. do dnia zapłaty.

2. W pozostałej części co do kwoty 31.287,35 (trzydzieści jeden tysięcy dwieście osiemdziesiąt siedem i 35/100) złotych postępowanie umarza.

3. Końcowe rozliczenie kosztów procesu pozostawia referendarzowi sądowemu wskazując, że powód wygrał sprawę w 95 % a pozwany wygrał sprawę w 5 %.

Sygn. akt XXV C 1487/12

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 31 maja 2023 r.

Pozwem z dnia 11 kwietnia 2012 roku (data nadania przesyłki) **Stowarzyszenie (...) z siedzibą w W. (dalej także: powód, Stowarzyszenie) wniosło o zasądzenie na jego rzecz od pozwanej – (...) Limited z siedzibą w W. w postępowaniu upominawczym kwoty 607.804,38 (słownie: sześćset siedem tysięcy osiemset cztery i 38/100) złotych wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty.** Strona powodowa wniosła również o zasądzenie na jej rzecz kosztów postępowania sądowego wraz z kosztami zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu swojego stanowiska powód wskazał, iż zgodnie z ustawą z dnia 04 lutego 1994 roku o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz.U.2006.90.631 j.t.) (dalej: PrAut.) oraz z Rozporządzeniem Ministra Kultury z dnia 02 czerwca 2003 roku w sprawie określenia kategorii urządzeń i nośników służących do utrwalania utworów oraz opłat od tych urządzeń i nośników z tytułu ich sprzedaży przez producentów i importerów (w brzmieniu

obowiązującym do dnia 31 grudnia 2008 r. Dz. U. nr 105, poz. 991, oraz w brzmieniu obowiązującym od dnia 31 grudnia 2008 r. Dz. U. 2008.235.1599) (dalej także rozporządzenie wykonawcze) jest organizacją zbiorowego zarządzania (dalej: OZZ) uprawnioną do pobierania opłat od producentów i importerów urządzeń i czystych nośników, o których mowa w załączniku nr 1 i 2 do ww. rozporządzeń, oraz podziału opłat pobranych na rzecz artystów wykonawców. W związku z powyższym powód zażądał od pozwanej zapłaty kwoty 425.936,25 zł (należność główna) z tytułu opłat kwartalnych należnych z tytułu sprzedaży przez pozwaną urządzeń i czystych nośników w okresie od III kwartału 2007 roku do III kwartału 2010 roku. Na pozostałą kwotę roszczenia, tj. 181.868,13 zł, składa się suma ustawowych odsetek naliczonych od pozostałych do zapłaty opłat kwartalnych w ww. okresie (odsetki od należności głównej) (pozew - k. 3-10).

Pismem procesowym złożonym na rozprawie w dniu 7 października 2014 roku powód rozszerzył powództwo żądając wydania wyroku częściowego w zakresie zobowiązania pozwanej do dostarczenia (tzw. roszczenie informacyjne):

1. informacji o wszystkich importowanych przez nią, w okresie od dnia 13 lipca 2007 roku do dnia 30 września 2014 roku, urządzeniach i czystych nośnikach umożliwiających kopiowanie nagrań utworów w ramach własnego użytku osobistego, z rozbiciem na rodzaje i liczbę urządzeń należących do poszczególnych rodzajów, w poszczególnych latach oraz

2. wykazu urządzeń i nośników, od których w okresie od dnia 13 lipca 2007 roku do dnia 30 września 2014 roku, ze zróżnicowaniem poszczególnych lat i rodzajów urządzeń i nośników oraz ich liczby, pozwana wniosła opłaty powodowi należne na podstawie art. 20 ust. 1 pkt 1 i 3 PrAut.

- przy czym informacje powyższe powinny zawierać poza wskazaniem rodzaju urządzenia lub nośnika jego numer fabryczny, celem umożliwienia oceny, czy zestawieniem objęte zostały wszystkie urządzenia i nośniki (k. 711).

W sprzeciwie od nakazu zapłaty wydanym w postępowaniu upominawczym strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie na swoją rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przypisanych oraz kosztów uiszczonej opłaty skarbowej od pełnomocnictwa (k. 454) .

W uzasadnieniu strona pozwana podniosła, że w dniu 15 października 2007 roku zawarta została między stronami ugoda, na mocy której Stowarzyszenie zaakceptowało dokonane przez stronę pozwaną rozliczenia opłat za okres od dnia 1 kwietnia 2004 roku do dnia 12 lipca 2007 roku. Ustalono, że otrzymana z tego tytułu kwota opłat w całości wyczerpuje i zaspokaja roszczenia Stowarzyszenia za powyżej określony okres sprzedaży. Ponadto uzgodniono, że Stowarzyszenie nie będzie dochodzić roszczeń w tym zakresie w przeszłości (k. 456).

W związku z powyższym, zdaniem strony pozwanej wszelkie opłaty z tytułu sprzedaży przez pozwaną urządzeń i nośników, jakie miały miejsce od dnia 01 kwietnia 2004 roku do dnia 12 lipca 2007 roku nie mogą być kwestionowane przez stronę powodową i dochodzone na drodze sądowej.

W sprzeciwie o nakazu zapłaty strona pozwana zakwestionowała to, że w okresie objętym powództwem ciążył na niej obowiązek ponoszenia opłat na rzecz OZZ. Podniesiono, że obowiązek ten dotyczy producentów i importerów, a zdaniem strony pozwanej – spółka (...) Sp. z o.o. z/s w W. (w wyniku połączenia transgranicznego następcą prawnym (...) Sp. z o.o. z/s w W. jest (...) Limited z/s w W.) – w okresie objętym pozwem (tj. od 01 lipca 2007 roku do 30 września 2010 roku) nie była producentem urządzeń objętych obowiązkiem opłat, jak również nie była ich importerem (k. 457).

Strona pozwana podniosła, że w pozwie błędnie przyjęto przedmiotowy zakres obowiązku naliczania opłat poprzez jego rozszerzenie na urządzenia niewymienione w przepisach prawa materialnego, w konsekwencji czego niniejszym pozwem dochodzone są opłaty, które są stronie powodowej nienależne, gdyż zostały naliczone od sprzedaży urządzeń, od których nie istniał obowiązek ich ponoszenia. Zarzucono również błędną podstawę do naliczenia opłat. Zdaniem strony pozwanej właściwą podstawą naliczania opłat jest cena netto sprzedaży urządzeń i nośników, a nie jak to

próbuję zasugerować strona powodowa cena brutto. Podniesiono również zarzut przedawnienia części roszczeń, a co za tym idzie naliczonych od tych opłat odsetek (k. 461-474).

W odpowiedzi na pismo z dnia 7 października 2014 roku strona pozwana wniosła o oddalenie w całości żądania powoda w zakresie roszczenia informacyjnego zawartego w piśmie rozszerzającym powództwo. Ewentualnie wniesiono o oddalenie roszczenia w części odnoszącej się do żądania obejmującego okres od dnia 13 lipca 2007 roku do dnia 30 września 2010 roku, ze względu na fakt, iż strona powodowa posiada pełną wiedzę w zakresie żądanych informacji. Podniesiono również zarzut przedawnienia roszczenia objętego pismem z dnia 07 października 2014 roku (k. 718-719).

W dniu 16 grudnia 2014 r. tut. Sąd wydał wyrok częściowy, na mocy którego pozwany (...) Limited z siedzibą w W. w W. został zobowiązany do dostarczenia powodowemu Stowarzyszeniu (...) w W. informacji o wszystkich importowanych przez niego w okresie od 13 lipca 2007 r. do 30 września 2014 r. urządzeniach i czystych nośnikach umożliwiających kopiowanie nagrań utworów w ramach własnego użytku osobistego, z rozbiciem na rodzaje i liczbę urządzeń należących do poszczególnych rodzajów w poszczególnych latach oraz do złożenia wykazu urządzeń i nośników, od których – w okresie od 13 lipca 2007 r. do 30 września 2014 r. ze zróżnicowaniem poszczególnych lat i rodzajów urządzeń i nośników oraz ich liczby – pozwany wniósł opłaty powodowi należne na podstawie art. 20 ust. 1 pkt 1 i 3 ustawy Prawo autorskie, przy czym informacje te powinny zawierać poza wskazaniem rodzaju urządzeń lub nośnika jego numer fabryczny w celu umożliwienia oceny, czy zestawieniem objęte zostały wszystkie urządzenia i nośniki (wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie XXV Wydział Cywilny z dnia 16.12.2014 r., sygn. akt XXV C 1487/12 – k. 766-767, uzasadnienie – k. 774-782, postanowienie w przedmiocie sprostowania wyroku z dnia 10.03.2016 r. – k. 850).

Wyrokiem z dnia 6 kwietnia 2016 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie VI Wydział Cywilny, sygn. akt VI ACa 353/15, na skutek apelacji strony pozwanej od wyroku częściowego z dnia 16 grudnia 2014 r. zmienił zaskarżony wyrok częściowo w ten tylko sposób, że w jego sentencji w miejsce słowa „importowanych” wpisał słowo „sprzedanych” i dalej idące powództwo oddalił, a także oddalił apelację strony pozwanej w pozostałym zakresie (wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie XXV Wydział Cywilny z dnia 06.04.2016 r., sygn. akt VI ACa 353/15 – k. 872, uzasadnienie – k. 878-893).

Pismem z dnia 5 kwietnia 2023 r. powód zmodyfikował powództwo w ten sposób, że cofnął powództwo w zakresie części dochodzonych odsetek tak, aby naliczane odsetki nie przekraczały okresu trzech lat poprzedzających złożenie pozwu.

W efekcie powód ostatecznie dochodził od pozwanego (...) B.V. z siedzibą w H. w H. prowadzącej działalność za pośrednictwem (...) B.V. (spółka z ograniczoną odpowiedzialnością) Oddział w Polsce z siedzibą w W. zapłaty kwoty 576.517,03 zł, na którą to kwotę składa się:

- kwota 425.473,50 zł tytułem nieuregulowanej opłaty z art. 20 Prawa autorskiego na rzecz (...), przy przyjęciu dziesięcioletniego okresu przedawnienia roszczeń o zapłatę opłaty z art. 20 Prawa autorskiego oraz przy przyjęciu jako podstawy wyliczeń kwot brutto sprzedaży urządzeń;

- kwota 151.043,53 zł tytułem skapitalizowanych odsetek liczonych za okres nieprzekraczających trzech lat od dnia złożenia pozwu (pismo procesowe z dnia 05.04.2023 r. – k. 1492-1495).

W piśmie procesowym z dnia 18 kwietnia 2023 r. strona pozwana ustosunkowując się do dokonanego przez powoda częściowego cofnięcia powództwa wskazała, że wyraża zgodę na dokonane przez powoda częściowe cofnięcie powództwa bez zrzeczenia się roszczenia. Ponadto strona pozwana wskazała, że podtrzymuje swe stanowisko wyrażone na wcześniejszym etapie postępowania, wnosząc o oddalenie powództwa w całości jako nieudowodnione i niezasadne oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych (pismo procesowe z dnia 18.04.2023 r. – k. 1504-1506).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Zmianie uległa nazwa powoda i w chwili obecnej brzmi ona „Stowarzyszenie (...).

W dniu 28 marca 2019 r. na mocy aktu połączenia transgranicznego spółka (...) B.V. z siedzibą w H. w H. przejęła spółkę (...) LIMITED z siedzibą w W. (wyciąg z rejestru handlowego – k. 1144-1149, akt połączenia transgranicznego – k. 1150-1167).

Większość opłat naliczana jest od kwot netto, ponieważ to kwota netto jest wynagrodzeniem sprzedającego. Opłaty wnoszone przez pozwanego na rzecz powoda w analizowanym okresie zostały zaniżone o kwotę 425.473,50 zł.

Istnieje szereg czynników, od których zależy sposób naliczania „opłat kwartalnych”, o których mowa w art. 20 ustawy „Prawo autorskie” – w tym za okres III kwartał 2007 r. – III kwartał 2010 r. oraz za luty 2011 r. Do kluczowych różnic w stanowiskach stron należy zaliczyć trzy elementy:

- 1) podstawa naliczenia tzw. „kwoty należnej” (kwota brutto z VAT lub kwota netto bez VAT);
- 2) naliczanie opłat od tzw. „urządzeń innych”, tj. niewskazanych bezpośrednio w przepisach Rozporządzenia Ministra Kultury z dnia 2 czerwca 2003 r. oraz Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 15 grudnia 2008 r.;
- 3) przedawnienie części roszczeń głównych dotyczących okresu III kwartału 2007 - III kwartału 2010 r.

Wyliczenie odsetek ustawowych należnych przy wyliczeniu każdego z wariantów przedstawionych w opinii zasadniczej na k. 21 opinii zobowiązuje biegłego do skapitalizowania odsetek do każdego ze scenariuszy od 1a do 1b, 2a i 2b.

Szczegółowe wyliczenie wartości odsetek ustawowych dla każdego ze scenariuszy na dzień 16 kwietnia 2012 r., a nie na dzień 31 grudnia 2020 r., przedstawia się następująco:

- 1) dla scenariusza Ia – wartość odsetek ustawowych za okres od 14 października 2007 r. do 16 kwietnia 2012 r. wynosi 159.874,05 zł (przy skumulowanej podstawie naliczania odsetek 1.397.648,09 zł);
- 2) dla scenariusza Ib - wartość odsetek ustawowych za okres od 14 października 2007 r. do 16 kwietnia 2012 r. wynosi 22.012,83 zł (przy skumulowanej podstawie naliczania odsetek 288.260,05 zł);
- 3) dla scenariusza IIa - wartość odsetek ustawowych za okres od 14 października 2007 r. do 16 kwietnia 2012 r. wynosi 32.979,49 zł (przy skumulowanej podstawie naliczania odsetek 266.765,18 zł);
- 4) dla scenariusza IIb - wartość odsetek ustawowych za okres od 14 października 2007 r. do 16 kwietnia 2012 r. wynosi 526,72 zł (przy skumulowanej podstawie naliczania odsetek 7.390,27 zł).

(pisemna opinia biegłego sądowego rewidenta G. S. – k. 928-992, pisemne opinie uzupełniające biegłego sądowego rewidenta G. S. – k. 1106-1122, 1209-1267, 1311-1359, ustna opinia uzupełniająca biegłego sądowego rewidenta G. S. – k. 1196-1197, 1400, płyta CD wraz z wykazem urządzeń i nośników – k. 917).

Określenie „urządzenie NTB” w istocie nie zostało nigdzie precyzyjnie zdefiniowane, niemniej zestawienie z k. 35-36 akt (opinia audytora załączona do pozwu, str. 9) w komparycji z k. 464 pisma powoda wskazuje, iż przez określenie to rozumieć należy komputer przenośny (tzw. Notebook, stąd zapewne skrót NTB) z zainstalowanym dyskiem twardym 2,5” (HDD, 2,5”). Zatem notebook i urządzenie NTB to pojęcia tożsame, z dokładnością do ewentualnego wyposażenia w nagrywarkę DVD lub DVD BlueRay. Wszystkie wymienione w treści zagadnienia urządzenia, tj. komputer, notebook / urządzenie NTB (komputer przenośny, z klawiaturą, ekranem), smartfon (połączenie telefonu i komputera) mogą być wykorzystywane do kopiowania artystycznych wykonań do własnego użytku osobistego. Aby było to możliwe, notebook / urządzenie NTB, smartfon musi posiadać: 1) możliwość pobrania / odczytania wykonania artystycznego; 2) zapisania go w pamięci; 3) odtworzenia z pamięci. W przypadku komputera stacjonarnego lub notebooka wskazane wyżej funkcje realizować mogą: 1) karta sieciowa, czytnik płyt CD / DVD / DVD Blue Ray, karta

akwizycji obrazu (ang. frame grabber), karta muzyczna (interfejs wejściowy); 2) dysk twardy znajdujący się w każdym urządzeniu, ewentualnie podłączone lub zainstalowane w komputerze urządzenie służące do zapisywania płyt CD / DVD / DVD Blu Ray (zwykle funkcję zapisu i odczytu realizuje jedno i to samo urządzenie); 3) karta dźwiękowa i/ lub graficzna do odtworzenia utworów, słuchawki lub głośniki i/ lub monitor; 4) w każdym z powyższych przypadków potrzebny jest komputer z pamięcią, procesorem, etc. bez których żadna z ww. nie jest możliwa do wykonania z pomocą tego urządzenia. Do realizacji tych funkcji niezbędne jest też właściwe oprogramowanie, które musi być zainstalowane w komputerze. Zagadnienie udziału urządzeń uczestniczących w procesie kopiowania na własny użytek względem pozostałych nieuczestniczących w tym procesie wymaga sprecyzowania. Przede wszystkim ustalenia wymaga, jak ten udział winien zostać zmierzony – czy chodzi o udział wartości urządzeń służących do odczytu w wartości całego komputera czy o jakąś inną miarę, a jeśli tak to jaką? Jeżeli zaś chodzi o smartfon, to zawiera on komplet komponentów niezbędnych do kopiowania artystycznych wykonań na własny użytek z Internetu. Do odtwarzania utworów mogą być wykorzystywane słuchawki (opinia biegłego sądowego z zakresu informatyki dr hab. inż. A. Z. – k. 1414-1416).

Powyższy stan faktyczny ustalono na podstawie dowodów z dokumentów powołanych w treści uzasadnienia, których autentyczności żadna ze stron nie podważała. Wiarygodność tych dokumentów nie budziła również zastrzeżeń Sądu.

Podstawę ustaleń faktycznych stanowiła także opinia główna i uzupełniająca biegłego sądowego rewidenta G. S.. Zarówno opinia główna, jak i opinie uzupełniające zostały sporządzone i omówione rzetelnie, w oparciu o zgromadzoną w aktach dokumentację. W sposób logiczny przedstawiają one sposób rozumowania biegłego, który w sposób precyzyjny i zwięzły odpowiedział na zleczone mu przez Sąd oraz postawione przez strony postępowania pytania. W związku z powyższym przedmiotowe opinie w sposób wyczerpujący odniosły się do przedstawionego zagadnienia i określonej postanowieniem Sądu tezy dowodowej, w szczególności odpowiedziały na wszystkie postawione pytania w sposób precyzyjny i niebudzący wątpliwości. Nadto, opinie te są jasne i zupełne, a w związku z powyższym stanowią pełnowartościowy materiał dowodowy, który mógł stać się podstawą wyrokowania w niniejszej sprawie.

W ocenie Sądu również sporządzona w niniejszej sprawie opinia biegłego sądowego z zakresu informatyki dr hab. inż. A. Z. w sposób jasny i przekonujący, wystarczający do rozstrzygnięcia niniejszej sprawy udziela odpowiedzi na postawioną w toku postępowania tezę dowodową.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości w kształcie uwzględniającym jego modyfikację dokonaną pismem z dnia 5 kwietnia 2023 r.

Na kanwie niniejszej sprawy powodowe Stowarzyszenie (...) po dokonaniu modyfikacji powództwa dochodziło od pozwanej spółki zapłaty łącznej kwoty 576.517,03 zł, na którą to kwotę składała się kwota 425.473,50 zł (należność główna) z tytułu opłat kwartalnych należnych z tytułu sprzedaży przez pozwaną urządzeń i czystych nośników oraz kwota 151.043,53 zł jako suma skapitalizowanych ustawowych odsetek naliczonych za okres nieprzekraczający trzech lat od dnia złożenia pozwu (odsetki od należności głównej).

Strona powodowa uzasadniała, iż zgodnie z ustawą z dnia 04 lutego 1994 roku o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz.U.2006.90.631 j.t.) (dalej: PrAut.) oraz z Rozporządzeniem Ministra Kultury z dnia 02 czerwca 2003 roku w sprawie określenia kategorii urządzeń i nośników służących do utrwalania utworów oraz opłat od tych urządzeń i nośników z tytułu ich sprzedaży przez producentów i importerów (w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 2008 r. Dz. U. nr 105, poz. 991, oraz w brzmieniu obowiązującym od dnia 31 grudnia 2008 r. Dz. U. 2008.235.1599) (dalej także rozporządzenie wykonawcze) jest organizacją zbiorowego zarządzania (dalej: OZZ) uprawnioną do pobierania opłat od producentów i importerów urządzeń i czystych nośników, o których mowa w załączniku nr 1 i 2 do ww. rozporządzeń, oraz podziału opłat pobranych na rzecz artystów wykonawców.

Natomiast strona pozwana kwestionując roszczenie strony powodowej podnosiła, że w pozwie błędnie przyjęto przedmiotowy zakres obowiązku naliczania opłat poprzez jego rozszerzenie na urządzenia niewymienione w

przepisach prawa materialnego, w konsekwencji czego niniejszym pozwem dochodzone są opłaty, które są stronie powodowej nienależne, gdyż zostały naliczone od sprzedaży urządzeń, od których nie istniał obowiązek ich ponoszenia. Zarzucono również błędną podstawę do naliczenia opłat. Zdaniem strony pozwanej właściwą podstawą naliczania opłat jest cena netto sprzedaży urządzeń i nośników, a nie jak to próbuje zasugerować strona powodowa cena brutto.

Podniesiono również zarzut przedawnienia części roszczeń, a co za tym idzie naliczonych od tych opłat odsetek.

Zgodnie z ustawą z dnia 04 lutego 1994 roku o prawie autorskim i prawach pokrewnych oraz z Rozporządzeniem Ministra Kultury z dnia 02 czerwca 2003 roku w sprawie określenia kategorii urządzeń i nośników służących do utrwalania utworów oraz opłat od tych urządzeń i nośników z tytułu ich sprzedaży przez producentów i importerów (w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 2008 r. Dz. U. nr 105, poz. 991, oraz w brzmieniu obowiązującym od dnia 31 grudnia 2008 r. Dz. U. 2008.235.1599) (dalej także rozporządzenie wykonawcze) powodowe Stowarzyszenie (...) jest organizacją zbiorowego zarządzania (dalej: OZZ) uprawnioną do pobierania opłat od producentów i importerów urządzeń i czystych nośników, o których mowa w załączniku nr 1 i 2 do ww. rozporządzeń, oraz podziału opłat pobranych na rzecz artystów wykonawców.

Zgodnie z art. 20 ust. 1 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych, producenci i importerzy:

- 1) magnetofonów, magnetowidów i innych podobnych urządzeń,
- 2) kserokopiarek, skanerów i innych podobnych urządzeń reprograficznych umożliwiających pozyskiwanie kopii całości lub części egzemplarza opublikowanego utworu,
- 3) czystych nośników służących do utrwalania, w zakresie własnego użytku osobistego, utworów lub przedmiotów praw pokrewnych, przy użyciu urządzeń wymienionych w pkt 1 i 2 - są obowiązani do uiszczania, określonym zgodnie z ust. 5, organizacjom zbiorowego zarządzania, działającym na rzecz twórców, artystów wykonawców, producentów fonogramów i wideogramów oraz wydawców, opłat w wysokości nieprzekraczającej 3% kwoty należnej z tytułu sprzedaży tych urządzeń i nośników.

2. Z kwoty uzyskanej z tytułu opłat ze sprzedaży magnetofonów i innych podobnych urządzeń oraz związanych z nimi czystych nośników przypada:

- 1) 50% - twórcom;
- 2) 25% - artystom wykonawcom;
- 3) 25% - producentom fonogramów.

3. Z kwoty uzyskanej z tytułu opłat ze sprzedaży magnetowidów i innych podobnych urządzeń oraz związanych z nimi czystych nośników przypada:

- 1) 35% - twórcom;
- 2) 25% - artystom wykonawcom;
- 3) 40% - producentom wideogramów.

4. Z kwoty uzyskanej z tytułu opłat ze sprzedaży urządzeń reprograficznych oraz związanych z nimi czystych nośników przypada:

- 1) 50% - twórcom;
- 2) 50% - wydawcom.

5. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego po zasięgnięciu opinii organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi, stowarzyszeń twórców, artystów wykonawców, organizacji producentów fonogramów, producentów wideogramów oraz wydawców, jak również organizacji producentów lub importerów urządzeń i czystych nośników wymienionych w ust. 1, określa, w drodze rozporządzenia: kategorie urządzeń i nośników oraz wysokość opłat, o których mowa w ust. 1, kierując się zdolnością urządzenia i nośnika do zwielokrotniania utworów, jak również ich przeznaczeniem do wykonywania innych funkcji niż zwielokrotnianie utworów, sposób pobierania i podziału opłat oraz organizację zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi uprawnione do ich pobierania.

Kategorie urządzeń i czystych nośników służących do utrwalania utworów w zakresie własnego użytku osobistego, wysokość, sposób pobierania i podziału opłat od urządzeń i nośników, o których mowa w pkt 1, organizację zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi uprawnione do pobierania opłat od urządzeń i nośników, o których mowa w pkt 1, określa rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 2 czerwca 2003 r. w sprawie określenia kategorii urządzeń i nośników służących do utrwalania utworów oraz opłat od tych urządzeń i nośników z tytułu ich sprzedaży przez producentów i importerów.

Zgodnie z § 2 ust. 1 ww. rozporządzenia, ustala się kategorie urządzeń i czystych nośników oraz wysokość opłat od: 1) magnetofonów i innych podobnych urządzeń oraz związanych z nimi czystych nośników, których wykaz jest określony w załączniku nr 1 do rozporządzenia; 2) magnetowidów i innych podobnych urządzeń oraz związanych z nimi czystych nośników, których wykaz jest określony w załączniku nr 2 do rozporządzenia; 3) kserokopiarek, skanerów i innych podobnych urządzeń reprograficznych oraz związanych z nimi czystych nośników, których wykaz jest określony w załączniku nr 3 do rozporządzenia. Zgodnie z § 2 ust. 2 ww. rozporządzenia, jeżeli urządzenie, o którym mowa w ust. 1, stanowi część składową urządzenia zawierającego elementy niepodlegające opłacie, opłata jest pobierana od tej części składowej urządzenia, która służy do utrwalania utworów.

Zgodnie z § 3 ust. 1 ww. rozporządzenia, organizacjami zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi uprawnionymi do pobierania opłat od urządzeń i nośników, o których mowa w załącznikach nr 1 i 2 do rozporządzenia, są: 1) Stowarzyszenie(...); 2) Stowarzyszenie (...); 3) Związek(...). Zgodnie z **§ 3 ust. 2 ww. rozporządzenia**, podziału opłat pobranych przez organizacje, o których mowa w ust. 1, dokonują: 1) od urządzeń i nośników wymienionych w załączniku nr 1 do rozporządzenia: a) Stowarzyszenie (...), b) Stowarzyszenie (...), c) Związek (...); 2) od urządzeń i nośników wymienionych w załączniku nr 2 do rozporządzenia: a) Stowarzyszenie (...), b) Związek (...), c) Związek (...).

Zgodnie z § 4 ww. rozporządzenia, organizacjami zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi uprawnionymi do pobierania i podziału opłat od urządzeń i nośników, o których mowa w załączniku nr 3 do rozporządzenia, są: 1) Stowarzyszenie (...); 2) Stowarzyszenie (...). Zgodnie z § 5 ww. rozporządzenia, organizacje, o których mowa w § 3 ust. 1 i § 4, przy poborze opłat mogą działać wspólnie. Stosownie do § 6 ww. rozporządzenia, organizacje wymienione w § 3 ust. 1 i § 4 pobierają opłatę za dany kwartał w terminie 14 dni po upływie tego kwartału. Wraz z opłatą są przekazywane informacje stanowiące podstawę określenia wysokości tej opłaty (ust. 1). Organizacje wymienione w § 3 ust. 2 i § 4 przekazują, w terminie 60 dni po upływie danego kwartału, organizacjom zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi reprezentującym twórców, artystów wykonawców, producentów fonogramów i wideogramów, zwanym dalej "organizacjami reprezentującymi podmioty uprawnione", kwoty należne reprezentowanym przez te organizacje podmiotom uprawnionym wraz z rozliczeniem pobranych opłat (ust. 2).

Powodowe Stowarzyszenie (...) co do zasady jest organizacją zbiorowego zarządzania uprawnioną do pobierania opłat od producentów i importerów urządzeń i czystych nośników, o których mowa w załączniku do rozporządzenia Ministra Kultury z dnia 2 czerwca 2003 r. w sprawie określenia kategorii urządzeń i nośników służących do utrwalania utworów oraz opłat od tych urządzeń z tytułu ich sprzedaży przez producentów i importerów.

Natomiast pozwana spółka jest podmiotem zobowiązanym do uiszczania na rzecz organizacji zbiorowego zarządzania opłat z tytułu sprzedaży urządzeń i czystych nośników w oparciu o art. 20 Prawa autorskiego i cytowanego wyżej rozporządzenia w wysokości nieprzekraczającej 3 % kwoty należnej z tytułu sprzedaży tych urządzeń i nośników. Zauważyć należy, iż pozwany (...) po modyfikacji podmiotowej nadal prowadzi działalność gospodarczą na terenie Polski w formie oddziału zagranicznego podmiotu, czyli spółki pozwanej. (...) B.V. prowadzi m. in. sprzedaż hurtową komputerów, oprogramowania, urządzeń peryferyjnych, detaliczną sprzedaż sprzętu audiowizualnego w sklepach, sprzedaż detaliczną nagrań audiowizualnych i działalność usługową w zakresie technologii informatycznych i komputerowych, importuje również sprzęt elektroniczny audiowideo i handluje tymi urządzeniami.

Z ekspertyzy powoda załączonej do akt przedmiotowej sprawy wynikało, że pozwana spółka przekazywała w spornym okresie tylko część należnych opłat z tytułu sprzedaży urządzeń i czystych nośników. W szczególności ceny sprzedaży nie obejmowały podatku VAT ani nie były podawane prawdziwe ilości sprzedawanego sprzętu. W okresie objętym pozwem należności, które były wyliczone przez stronę powodową, zostały zakwestionowane przez stronę pozwaną. Z tego tytułu Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego rewidenta. Podkreślić trzeba w tym miejscu, że co do zasady nie ma wątpliwości co do wyliczeń przez ww. biegłego.

Wskazać należy, że w niniejszym postępowaniu sporne były w zasadzie trzy kwestie. Pierwsza to kwestia ceny, jaka powinna być przyjęta za podstawę obliczenia tych opłat z art. 20 Prawa autorskiego, która z pewnością jest ceną netto, nie tylko dlatego, że przepisy dotyczące ceny wskazują, że powinna być to cena zawierająca podatek VAT. Sąd w pełni podziela wywód przedstawiony przez stronę powodową – ta kwota sprzedanych urządzeń powinna być obliczona według ceny netto.

Zgodnie z art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych producenci i importerzy magnetofonów, magnetowidów i innych podobnych urządzeń, kserokopiarek, skanerów i innych podobnych urządzeń reprograficznych umożliwiających pozyskiwanie kopii całości lub części egzemplarza opublikowanego utworu, czystych nośników służących do utrwalania, w zakresie własnego użytku osobistego, utworów lub przedmiotów praw pokrewnych – są obowiązani do uiszczania organizacjom zbiorowego zarządzania, działającym na rzecz twórców, artystów wykonawców, producentów fonogramów i wideogramów oraz wydawców, opłat w wysokości nieprzekraczającej 3 % kwoty należnej z tytułu sprzedaży tych urządzeń i nośników (tzw. opłata reprograficzna).

Wskazana regulacja stanowi podstawę naliczania opłaty reprograficznej jako określony procent od ceny sprzedaży danego urządzenia i nośnika (bez precyzyjnego zdefiniowania ceny sprzedaży).

W tym kontekście należy wskazać, iż pierwotnym aktem wykonawczym do powyższego przepisu Prawa autorskiego było Rozporządzenia Ministra Kultury i Sztuki z dnia 5 grudnia 1995 r. w sprawie wysokości, szczegółowych zasad pobierania i odprowadzania opłat od czystych nośników i urządzeń służących do utrwalania utworów dla własnego użytku osobistego oraz wskazania organizacji zbiorowego zarządzania właściwych do ich pobierania, którego przepisy wyraźnie stanowiły, iż podstawą obliczenia opłaty reprograficznej jest cena netto sprzedaży urządzenia czy nośnika, bez uwzględnienia VAT. Opłata reprograficzna ma bowiem charakter rekompensacyjny, tj. ma rekompensować twórcom fakt, że do obiegu gospodarczego są wprowadzane urządzenia czy nośniki, które mogą służyć zwielokrotnianiu ich twórczości. Opłata ta – kalkulowana w proporcji do wartości wprowadzanego urządzenia czy nośnika – ma więc następnie zrekompensować twórcy (za pośrednictwem właściwej organizacji zbiorowego zarządzania) fakt wprowadzenia czystych nośników dla potrzeb prywatnego zwielokrotniania. Opłata ta ma charakter pośredni, a nie bezpośredni – jest ona bowiem przerzucana przez sprzedawcę na kolejny podmiot w łańcuchu. Opłata ta powinna być uwzględniana w cenie sprzedawanego urządzenia i nośnika, a więc faktycznie jej koszt jest ponoszony przez nabywcę nośnika czy urządzenia. Nie jest to więc podatek, który efektywnie obciąża sprzedawcę, gdyż sprzedawca ma możliwość pozyskania środków na ten podatek od nabywcy. Nie jest bowiem celem tej opłaty, a przynajmniej nie wynika to z regulacji krajowych czy unijnych – by stanowiła ona daninę nałożoną dodatkowo na działalność sprzedawcy. Celem tej opłaty jest raczej opodatkowanie „konsumpcji” urządzeń

czy nośników wprowadzanych do obrotu (tj. naliczana od sprzedanych urządzeń czy nośników i ma sankcjonować fakt ich wprowadzenia do obiegu), a więc zakładane jest pośrednie opodatkowanie sprzedawcy (koszt poniesie nabywca).

Jednocześnie opłata ta nie jest zbliżona swoim charakterem do VAT, nie nosi bowiem cech podatku VAT. Istotne jest również rozstrzygnięcie Trybunału Sprawiedliwości UE z dnia 18 stycznia 2017 r. w sprawie C-37/16 ((...)), w którym wskazano, że opłata reprograficzna pobierana przez organizację zbiorowego zarządzania od sprzedawców urządzeń i nośników do zwielokrotniania (następnie dystrybuowania do twórców) nie podlega opodatkowaniu VAT, nie jest bowiem pobierana z tytułu świadczenia usługi czy innej dostawy podlegającej opodatkowaniu VAT. Zatem kosztem opłaty reprograficznej (będącej parapodatkiem o charakterze pośrednim) jest faktycznie obciążany nabywca urządzenia, gdyż opłata reprograficzna jest uwzględniana w cenie urządzenia i stanowi element podstawy opodatkowania VAT.

Drugą kwestią było podważanie statusu powoda jako przedsiębiorcy i związana z tym kwestia przedawnienia roszczeń powoda. Oczywiście to już zostało rozstrzygnięte orzecznictwo, że tego typu stowarzyszenia nie są przedsiębiorcami, zatem zastosowanie na gruncie przedmiotowej sprawy ma 10-letni okres przedawnienia.

Niezasadny jest zarzut strony pozwanej odnośnie przedawnienia roszczeń powoda. Wskazać należy, że powód dochodząc opłat z art. 20 Prawa autorskiego nie działa jako przedsiębiorca. Tutejszy Sąd podziela wykładnię Sądu Najwyższego wyrażoną w wyroku z dnia 27 listopada 2015 r., iż dochodzenie przez organizację zbiorowego zarządzania, będącą stowarzyszeniem, roszczeń mieszczących się w zakresie jej działalności nie może być kwalifikowane jako działalność gospodarcza. W konsekwencji roszczenie informacyjne przewidziane w art. 105 ust. 2 Prawa autorskiego ulega – tak jak roszczenie zmierzające do uzyskania stosownej opłaty lub wynagrodzenia – przedawnieniu dziesięcioletniemu (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27.11.2015 r., sygn. akt I CSK 956/14 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17.11.2011 r., sygn. akt III CSK 30/11). Organizacja zbiorowego zarządzania, działająca w formie stowarzyszenia może prowadzić dwa rodzaje działalności: statutową i gospodarczą. W odniesieniu do drugiej z nich, prowadzonej według reguł określonych w ustawie o swobodzie działalności gospodarczej i ustawie o Krajowym Rejestrze Sądowym, może być uznana za przedsiębiorcę. Nie daje to podstaw do uznania, że sprawa dotycząca roszczeń związanych z ochroną autorskich praw majątkowych twórców może być traktowana jako sprawa gospodarcza w rozumieniu art. 479¹ k.p.c. Istotne znaczenie dla określenia charakteru tej sprawy tak w odniesieniu do przepisów Kodeksu postępowania cywilnego, jak i prawa cywilnego, związanych z terminami przedawnienia roszczeń, ma to, że powód reprezentuje prawa twórców, a wywodzone z nich roszczenia nie należą do zakresu przewidzianego wymienionym przepisem. Nie ma również podstaw do przyjęcia, że przyznane twórcom ustawą z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (t.j. Dz.U. z 2006 r. nr 90, poz. 631 – p.a.p.p.) uprawnia, na skutek objęcia ich zbiorowym zarządciem, utraciły cechy roszczeń wywodzonych z tego prawa i skróceniu uległ ustawowo przewidziany termin do ich dochodzenia. Decydujące znaczenie przyznać należy charakterowi poddanych osądowi roszczeń, nie zaś statusowi podmiotu działającego na zlecenie twórcy.

W ocenie Sadu opłata dochodzona przez powoda nie ma charakteru świadczenia okresowego. Jak trafnie wskazał Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 8 listopada 2012 r. (sygn. akt I ACa 563/12) „Opłaty zbierane przez pozwanego wynikają z treści art. 20 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o Prawie autorskim i prawach pokrewnych, który określa wysokość opłat pobieranych na rzecz twórców od importerów i producentów urządzeń służących do kopiowania i przegrywania utworów oraz czystych nośników, na które odbywa się przegrywanie. Jest to wynagrodzenie autorskie, wynikające z tytułu użytku prywatnego, które jest zbierane przez organizacje właściwe, określone w przepisach rozporządzenia Ministra Kultury z dnia 2 czerwca 2003 r. w sprawie określenia kategorii urządzeń i nośników służących do utrwalania utworów oraz opłat od tych urządzeń i nośników z tytułu ich sprzedaży przez producentów i importerów. Z brzmienia art. 20 Prawa autorskiego wynika jedynie obowiązek uiszczenia wynagrodzenia przez wskazane podmioty na rzecz wskazanej na rzecz właściwej organizacji, która dokonuje dalszego podziału na rzecz innych uprawnionych organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi. Organizacje inkasujące wynagrodzenie powinny pobierać je kwartalnie, a następnie przekazywać organizacjom uprawnionych twórców w terminie 60 dni po upływie każdego kwartału (§ 6 rozporządzenia). Nie jest to zatem świadczenie określone

kwotowo i uzależnione od czasu trwania stosunku prawnego i nie powstaje z upływem określonego okresu czasu. Ponadto nie jest to opłata należna organizacjom zbiorowego zarządzania, ale należna twórcom, w imieniu których występują uprawnione organizacje zbiorowego zarządzania. Określony w rozporządzeniu sposób i termin poboru opłat i dalszego rozdziału pobranych opłat nie przesądza, iż świadczenia te mają charakter świadczeń okresowych. Jest to kategoria autorskich praw majątkowych, oznaczonych jako prawo do wynagrodzenia, swoista forma wynagrodzenia autorskiego niepołączona w początkowej fazie z konkretnym wykorzystaniem utworu, stanowiąca rekompensatą twórcy za utracone korzyści z tytułu zwielokrotnień utworów. Z tego względu, skoro ustawa nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi w tym wypadku 10 lat.”

Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 8 lutego 2011 r. (I ACa 924/10): uznał, że „chybiony jest również zarzut przedawnienia wywodzony z twierdzeń o dochodzeniu przez powoda roszczeń: 1) związanych z działalnością gospodarczą, 2) o charakterze okresowym. Powód jako organizacja zbiorowego zarządzania, prowadzoną w organizacyjno-prawnej formie stowarzyszenia, upoważniona na podstawie art. 20 do pobierania opłat reprograficznych nie może być uznany za przedsiębiorcę. „Jakkolwiek Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 6 grudnia 2007 r. III SK 16/07, OSNP 2009 nr 1-2 poz. 31 (dotyczącym Stowarzyszenia (...)) i wyroku z dnia 22 października 2003 r. II CK 161/02, OSNC 2004 nr 11 poz. 186 (dotyczącym Stowarzyszenia (...)) dopuścił kwalifikację podmiotów, będących stowarzyszeniami, jako przedsiębiorców w rozumieniu ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz.U. nr 47 poz. 211 ze zm.) i ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jedn.: Dz.U. 2005 r. nr 244, poz. 2080 ze zm.), ale jedynie w odniesieniu do tych ustaw wskazując na ich autonomiczną siatką pojęciową. Z oczywistych względów świadczenie z art. 20 ust. 1 Prawa autorskiego, dotyczące jednorazowych czynności prawnych (umowy sprzedaży urządzeń reprograficznych) nie może być kwalifikowane jako okresowe. W tym stanie rzeczy do roszczeń organizacji zbiorowego zarządzania opartych na cyt. przepisie ma zastosowanie 10 letni termin przedawnienia (art. 118 k.c.).”

Kolejną sporną kwestią było jest pojęcie tzw. „innych urządzeń”. W tej kwestii wypowiedział się biegły sądowy, który wykonał na zlecenie Sądu opinię biegłego sądowego, pomocnicze jest również w tej kwestii orzecznictwo Sądu Najwyższego.

Sąd meriti opierał się na orzeczeniu Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 10 lipca 2020 r. w sprawie I ACa 770/19, który twierdzi, że „dla zakwalifikowania urządzenia jako reprograficznego decydująca jest możliwość wykonywania przy jego pomocy kopii egzemplarzy opublikowanego utworu. Jest to wykładnia uwzględniająca dynamikę rozwoju techniki, w wyniku której pojawiają się nowe urządzenia reprograficzne” i biegły sądowy wydający opinię w niniejszym postępowaniu również korespondował z tym stanowiskiem. Także nie ma wątpliwości, że obliczenia są tutaj prawidłowe, dokonane w oparciu o opinię biegłego sądowego.

Okazało się, że pozwany nie naliczał opłat dla urządzeń podlegających opłacie, niewykazanych w załącznikach do rozporządzeń Ministra Kultury z dnia 2 czerwca 2003 r. w sprawie określenia kategorii urządzeń i nośników służących do utrwalania utworów oraz opłat od tych urządzeń i nośników z tytułu ich sprzedaży przez producentów i importerów. Pozwany stał na stanowisku, że rozporządzenie wraz z ustawą o prawach autorskich jest jedynym obowiązującym źródłem prawa w ww. zakresie i obowiązuje zarówno producentów i importerów, jak i podmioty, na rzecz których mają oni dokonać opłat. Istotną zatem różnicą w sposobie naliczania analizowanych opłat jest zakres urządzeń podlegających tej opłacie. Pozwany wskazywał na zamknięty katalog ww. urządzeń i nośników wskazanych w Rozporządzeniu Ministra Kultury z dnia 15 grudnia 2008 r. (oraz z dnia 2 czerwca 2003 r.). Pozwany nie naliczał żadnych opłat od tzw. „urządzeń innych”, stojąc na stanowisku, że urządzenia te nie zawierają się w katalogu wskazanych w odpowiednich rozporządzeniach Ministra Kultury (z 2003 r. i 2008 r.).

W ocenie Sądu błędne jest objęcie opłatami jedynie urządzeń literalnie wymienionych w Rozporządzeniu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Sąd podziela twierdzenia strony powodowej, iż złożone przez pozwanego zestawienie – wykaz nośników i urządzeń jest niekompletne, a pozwany w sposób dowolny i sprzeczny z zobowiązaniem tut. Sądu i istniejącym orzecznictwem

ograniczył złożony wykaz jedynie do urządzeń de nomine (z nazwy) wymienionych w załącznikach do rozporządzenia Ministra Kultury i Sztuki z dnia 2 sierpnia 2003 r.

Mimo wyraźnego wskazania w prawomocnym wyroku zakresu obowiązku informacyjnego, obejmującego wszystkie urządzenia umożliwiające kopiowanie egzemplarzy utworów w ramach własnego użytku osobistego oraz pomijając treść § 2 ust. 2 rozporządzenia, pozwany dowolnie przyjął, że obowiązek opłat jest ograniczony do urządzeń z nazwy wymienionych w załącznikach do rozporządzenia.

Słusznie wskazywała strona powodowa, iż pozwany pomija treść art. 20 Prawa autorskiego, a także treść zsynchronizowanego z tym przepisem § 2 ust. 2 rozporządzenia wykonawczego wydanego na jego podstawie art. 20 ust. 5 Prawa autorskiego.

Powtórzyć należy w tym miejscu prawidłowe rozważania strony powodowej, iż dodatkowo istotnym błędem w tym rozumowaniu jest nieuwzględnienie znaczenia hierarchii obu tych przepisów. Rolą tego rozporządzenia nie jest określenie przedmiotowego zakresu tych opłat. O tym rozstrzyga ustawa, a więc przepis wyższej rangi niż rozporządzenie. Rozporządzenie ma za zadanie (co wynika wyraźnie z art. 20 ust. 5 Prawa autorskiego) określenie kategorii urządzeń i nośników wymienionych w ust. 1 tego artykułu pod kątem wysokości opłat za poszczególne rodzaje urządzeń i nośników wymienionych z nazwy w załącznikach do rozporządzenia. Wyliczenie zaś w ustawie urządzeń, do których odnoszą się opłaty, ma jedynie charakter przykładowy. Zasada ta ma charakter przykładowy jako norma ustawowa wyznaczająca przedmiotowy zakres opłat. Wspólnym mianownikiem (jak wynika z brzmienia art. 20 ust. 1 Prawa autorskiego) jest odniesienie obowiązku opłat do wszystkich urządzeń „umożliwiających pozyskiwanie kopii całości lub części egzemplarza opublikowanego utworu” „w zakresie własnego użytku osobistego”. Odesłanie uregulowania zakresu obowiązku przedmiotowego opłat byłoby sprzeczne z zasadami wykładni prawa i w konsekwencji, z zasadami konstytucyjnymi określającymi hierarchię aktów prawnych, według których obowiązki adresatów norm prawnych stanowią materię ustawową. Ustawodawca miał świadomość tego, że przedmiot opłat ma charakter dynamiczny i stanowi funkcję szybkiego postępu techniki oraz że wobec szybkiego postępu w sferze informatyki i techniki cyfrowej regulacja zamrażająca regulację wysokości opłat oznaczałaby, że omawiane przepisy rychło odnosiłyby się do obiektów z muzeum techniki, a stosowanie ustawy nie odzwierciedlałoby realiów gospodarczych, w tym zwłaszcza społeczno-gospodarczej funkcji opłat, których sens polega na obciążeniu nimi kopiującego utwory w ramach własnego użytku osobistego, a nie na wiązaniu opłat z nieracjonalnie wąsko ujętymi rodzajami urządzeń. Magnetowidy, magnetofony już dawno zniknęły z oferty handlowej.

Rozwój informatyki spowodował, że współczesne urządzenia umożliwiające kopiowanie w ramach własnego użytku osobistego podlegając miniaturyzacji przy jednoczesnym zapewnieniu kopiującemu doskonałej jakości zapisu, jak również są coraz bardziej przyjazne dla użytkownika, zarówno pod względem cenowym, jak i pod względem walorów użytkowych. Oparcie współczesnej techniki kopiowanie o zapis cyfrowy doprowadziło do przełamania bariery jakościowej, powodującej zasadniczą różnicę pomiędzy zapisem profesjonalnym i zapisem analogowym dokonywanym wcześniej w ramach własnego użytku osobistego, np. za pomocą magnetofonu. Gwałtowny postęp w zakresie m. in. możliwości kopiowanie i powielania utworów sprawia, że nowo pojawiające się rodzaje urządzeń kopiujących, dzięki swej atrakcyjności, w tym zwłaszcza niskiej cenie, szybko wypierając z rynku urządzenia i nośniki dotychczas dominujące na rynku. W czasie przygotowywania ustawy sferę urządzeń kopiujących utwory w ramach własnego użytku osobistego oferowane w handlu dominowały urządzenia jednofunkcyjne, tj. magnetofony, magnetowidy, kopiarki, taśmy oraz kasety, a dopiero zaczynały pojawiać się urządzenia wielofunkcyjne, współpracujące z komputerami osobistymi stanowiącymi jednostki centralne. W chwili obecnej rynek urządzeń kopiujących wykorzystywanych w ramach własnego użytku osobistego zdominowany został przez urządzenia wielofunkcyjne, w szczególności komputery osobiste, laptopy, iPady, iPody, telefony komórkowe i smartfony. W konsekwencji powyższego sfera zastosowania art. 23 Prawa autorskiego, czyli własnego użytku osobistego, stanowiąca odniesienie dla opłat mających za zadanie kompensowanie skutków kopiowania w ramach własnego użytku osobistego niepomiarowo wzrosła, z ogromną stratą dla destynatariuszy opłat. Rolą rozporządzenia jest zatem nie tylko odniesienie wysokości stawek opłat od tych urządzeń i nośników, które zostały objęte załącznikami do tego rozporządzenia. Jednocześnie bowiem, wobec świadomości ustawodawcy, że istota opłat ustanowionych w art.

20 ust. 1 Prawa autorskiego polega na odnoszeniu ich do wszystkich urządzeń zdolnych do pozyskiwania kopii w ramach własnego użytku osobistego i że będzie ona realizowana przez coraz nowsze i bardziej funkcjonalne stale zmieniające się kategorie nowych generacji urządzeń o coraz bogatszych możliwościach funkcjonalnych, ustawodawca wprowadził do rozporządzenia § 2 ust. 2 formułującą zasadę dotyczącą opłat, precyzującą wysokości proporcjonalnych opłat z odniesieniem do urządzeń wielofunkcyjnych, zdolnych do wspomnianego pozyskiwania kopii egzemplarzy utworów w ramach własnego użytku osobistego. Odpowiada to treści delegacji zawartej w art. 20 ust. 5 Prawa autorskiego, nakazującego kierowanie się przy określeniu wysokości opłat „zdolnością urządzenia i nośnika do zwielokrotniania utworów, jak również ich przeznaczeniem do wykonywania innych funkcji niż zwielokrotnianie utworów”. W korespondencji z tym wspomniany przepis rozporządzenia stanowi: „Jeżeli urządzenie, o którym mowa w ust. 1, stanowi część składową urządzenia zawierającego elementy niepodlegające opłacie, opłata jest pobierana od tej części składowej urządzenia, która służy do utrwalania utworów”. Konsekwencją takiego uregulowania jest to, że kwestia oceny wysokości opłaty w odniesieniu do urządzeń wielofunkcyjnych objętych tym postanowieniem wymaga indywidualizacji funkcji danego urządzenia wielofunkcyjnego. Od wartości danego rodzaju urządzenia (jego ceny) odliczyć należy mianowicie jego udział tych elementów, które służą wyłącznie do wykonywania przez dany rodzaj urządzenia innych funkcji niż kopiowanie, a więc pobieranie (skanowanie), utrwalanie w pamięci urządzenia, odtwarzanie i przesyłanie do urządzenia zewnętrznego (np. utrwalanie w pamięci zewnętrznej lub urządzenia kopiującego).

Sąd nie podziela z powodu wyżej przedstawionych argumentów twierdzenia pozwanego, iż dokonana w 2009 r. zmiana rozporządzenia modyfikująca dwa pierwsze załączniki do rozporządzenia obejmujące sferę kopiowania audiowizualnego i audiowizualnego ma świadczyć o zamkniętym (wyczerpującym) charakterze wyliczenia pozycji wymienionych w załącznikach. Pozwany nie uwzględnił zasadniczego aspektu, a mianowicie, że niezmienione pozostało zarówno ujęcie ustawowe co do zakresu przedmiotowego opłat w ustawie, jak i niezmieniona pozostała treść samego rozporządzenia, w tym że zachowano wyżej wymieniony § 2 ust. 2 odnoszący się do urządzeń wielofunkcyjnych.

Wysokość należnych od nich opłat nie mogła być zaś uregulowana w załącznikach do rozporządzenia, gdyż z przyczyn obiektywnych nie mogły być one ujęte jako nieprzewidywalne i wynikające z decyzji biznesowych poszczególnych producentów indywidualnie rozstrzygających o tym, w jakich konfiguracjach funkcjonalnych pojawiają się na rynku oferowane przez nich urządzenia umożliwiające kopiowanie w ramach własnego użytku osobistego. Jest oczywiste, zważywszy na obecne możliwości w tym zakresie, że jest to kwestią biznesowych decyzji poszczególnych producentów tych urządzeń, dyktowanych znaczną konkurencją na rynku tych urządzeń. Nie ma racji pozwany również jeżeli chodzi o jego ocenę, że opłatami nie są objęte komputery, gdyż żaden z załączników nie wymienia takiej kategorii. Należy zgodzić się ze stroną powodową, iż wszystkie współczesne np. smartfony lub telefony komórkowe, iPady itp. Stanowią rodzaje komputerów osobistych, tyle że o ograniczonym (wyspecjalizowanym) zakresie funkcji.

Reasumując, Sąd nie miał podstaw, aby nie uwzględnić roszczenia strony powodowej, które zostało przez nią zmodyfikowane w toku postępowania w sposób prawidłowy, po uwzględnieniu rzeczywiście przedawnionych już w części roszczeń odsetkowych.

W konsekwencji Sąd w punkcie pierwszym sentencji wyroku **zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 576.517,03 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 16 kwietnia 2012 r. do dnia zapłaty.**

W punkcie drugim sentencji wyroku w pozostałej części co do kwoty 31.287,35 zł postępowanie umarzył wobec częściowego cofnięcia powództwa.

Rozstrzygnięcie w zakresie kosztów procesu oparto na podstawie art. 100 k.p.c., których szczegółowe wyliczenie na podstawie art. 108 § 1 k.p.c. Sąd pozostawił referendarzowi sądowemu, po uprawomocnieniu się wyroku w sprawie, przyjmując zasadę, że powód wygrał sprawę w 95 %, zaś pozwany wygrał sprawę w 5 %.

Mając powyższe rozważania na uwadze, Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji wyroku.